

FÖRSÄLERN DEN

BARNAS EGET SJAKKBLAD

Bli med på turnering

Prøv deg i en sjakkturnering! De fleste turneringer passer for både nybegynnere og drevne spillere. Turneringene merket med BGP/UGP er en del av Barnas Grand Prix-serien, som du kan lese mer om på bgp.barnesjakk.no. Kalenderen oppdateres på www.sjakk.no.

JANUAR

13. Greveløkka BGP/UGP I

Info: Trond Nerland, troner67@gmail.com

20. Grefsenkollen sjakkfestival BGP

Info: Geir Nesheim, geir.nesheim@sjakk.no

27.-28. Trygve Waage cup

Info: oslomesterskap@gmail.com

FEBRUAR

9.-11. NM for jenter 2018

Info: Roger Løvaas, roloevaa@online.no

10. Dragulf eye q BGP januar 2018

Info: Olga Dolzhykova, olga@stormester.no

17. Follosjakken BGP 8

Info: Torbjørn Brenden, skisjakk@gmail.com

19.-23. OSUs sjakkleir

Info: <http://sjakkevent.no/event/210/>

23. Dragulf eye q BGP februar 2018

Info: Olga Dolzhykova, olga@stormester.no

Førsteraden

#5/2017

Et medlemsblad for Ungdommens Sjakkforbund.
www.sjakk.no

Adresse:

USF, Sandakerveien 24 D, 0473 Oslo
e-post: forsteraden@gmail.com

Redaktør: Torbjørn Ringdal Hansen.
Redaksjon: Yonne Tangelder.
Illustrasjoner og forside: Flu Hartberg.
Trykk: Gunnarshaug AS.

Bilder og tekst av redaksjonen der ikke annet er oppgitt.

Remi & Sjakkira

AV FLU HARTBERG

Aryan Tari er juniorverdensmester

Magnus Carlsen har vært verdens beste sjakkspiller i mange år, men nå er også juniorverdensmesteren norsk. Norge har to verdensmestre i sjakk!

Juniorverdensmesterskapet er for spillere under 20 år. Aldri før har en nordmann klart å vinne dette mesterskapet, men i Italia maktet Aryan Tari det selv ikke Magnus Carlsen klarte.

Juniorverdensmestertittelen er svært prestisjefull og de aller fleste drømmer om å vinne dette mesterskapet.

Blant nåtidens store stjerner har Levon Aronian, Anatolij Karpov og Maxime Vachier-Lagrave vunnet samme turnering, og det har også de tidligere verdensmesterne Boris Spasskij, Garry Kasparov og Vishwanathan Anand. Nå er Aryan Tari blant de virkelig store!

Men hvem er egentlig Aryan? Jo, vår nybakte verdensmester er 18 år og bor i Lier, ikke så langt fra Drammen. Han startet å spille sjakk da han var 5 år, og det tok ikke lang tid før man så at han var et stort talent.

Allerede som 7-åring vant han Norgesmesterskapet for barn under 11 år, og etter det har ting gått i kjempes fart fremover. Han har vunnet Norgesmesterskapet for både ungdom og voksne, og som 16-åring ble han stormester.

I junior-VM gikk Aryan gjennom turneringen uten å tape et eneste parti. Selv om mange av de aller beste ungdommene i verden prøvde å slå han, var han ustopelig.

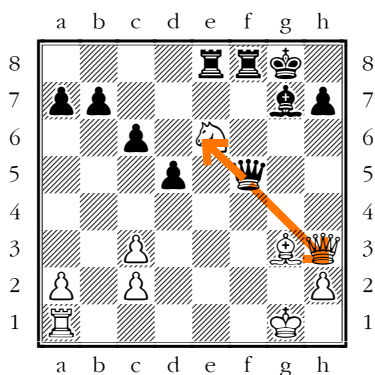
foto: Romualdo Vitale / Facebook (offisiell side)

Aryan Tari er juniorverdensmester 2017!

Han endte med 8,5 poeng på de 11 rundene, og selv om det var to andre spillere som endte med like mange poeng, var det Aryan som kunne juble til slutt.

De tre siste partiene til Aryan endte med remis, men i åttende runde tok han en viktig seier. Slik så sluttstillingen ut:

♔ Grigoriy Oparin
♚ Aryan Tari
VM for juniorer 2017

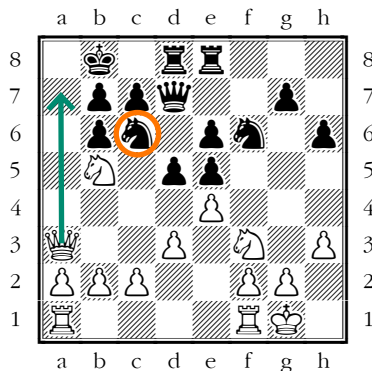
Med de svarte brikkene har Aryan et stort overtak. Han har flest bønder, og i tillegg har han et tårn mens motstanderen har en springer. Hvit rekker ikke å slå svarts tårn, siden hvits dronning står ubeskyttet på h3. Dette var nok til å få motstanderen til å gi opp. Tenk så deilig det var å kunne puste lettet ut i denne stillingen. **0-1**

Veien til toppen

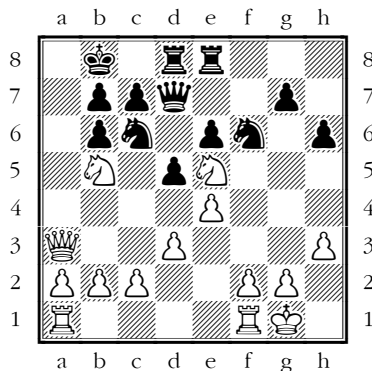
Aryan ble raskt veldig god i sjakk, og det var tydelig at han hadde en veldig god følelse for spillet. Han forstod tidlig hvor brikkene hører hjemme, og han er lynskarp når det kommer til variantregning.

La oss lære litt av Aryans tidligere partier! Dette spilte han da han var bare 7 år.

♔ Aryan Tari
♚ Gregor Taube
NM 2007

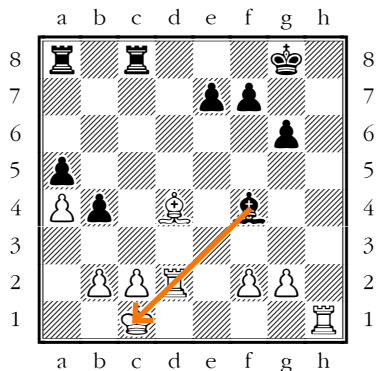
Hvis det ikke var for springeren på c6 kunne hvit spilt dronningen til a7 og satt matt i to trekk. Dette fikk Aryan til å oppdage noe lurt. Han måtte få bort springeren på c6! Derfor: **16. ♖xe5!**

Om svart slår springeren følger det matt i to trekk. I stedet valgte motstanderen å kjempe videre på en annen måte, men det tok ikke lang tid før han måtte gi tapt. **1-0**

For å vinne i sjakk er man nødt til å være god på å sette motstanderen i sjakk matt. Dette er selvfølgelig Aryan flink til. Følgende parti ble spilt i verdensmesterskapet for de under 10 år for flere år siden.

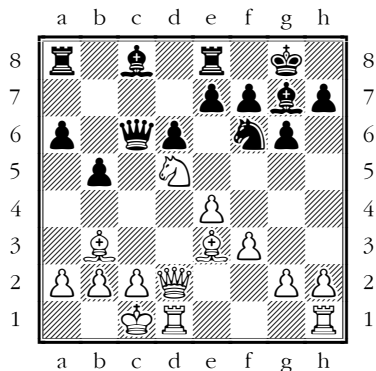
♔ Aryan Tari
♚ Nubairshah Shaikh
VM 2008

Svart har akkurat bundet hvits tårn. Dette hjelper lite når hvit kan sette sjakk matt i ett trekk! **25. ♖h8 matt! 1-0**

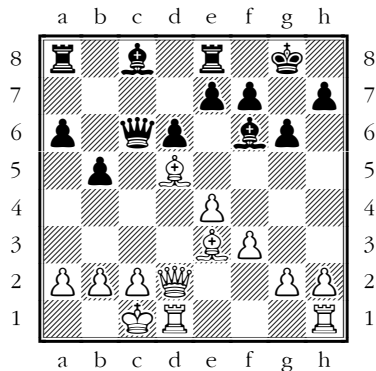
Andre ganger handler det om å vinne en brikke, men da må man være våken når muligheten byr seg. Bare se på denne stillingen!

♔ Aryan Tari
♚ Henning Kjoita
Oslo 2009

Her la Aryan merke til at både svarts tårn og dronning står på samme diagonal. Her tipper jeg han skulle ønske at det var en hvit løper som stod på d5 og ikke en springer. Dette ga han en god ide!

Først bytter han bort svarts springer... **14. ♗xf6+!** ♕xf6...og så setter han en spidder! **15. ♕d5!**

Etter at svart flytter dronningen går tårnet på a8 tapt. Aryan hadde ingen problemer med å ro seieren i havn. **1-0**

De siste årene har det vært så gøy å følge med på Magnus Carlsen som kjemper i verdensstoppen. Tenk om Aryan en dag kommer helt opp dit han også! Nå blir det veldig spennende å følge med på han fremover! Selv om vi har mye å glede oss til i tiden fremover, er det gøy å se på resultatlista fra Junior-VM.

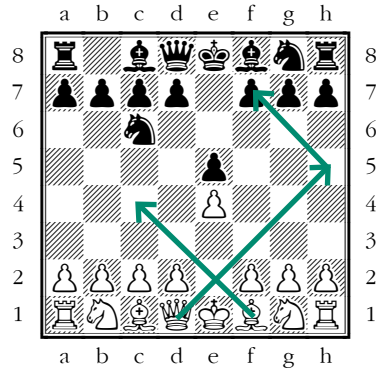
Junior-VM 2017 (åpen klasse)				
1.	GM	Aryan Tari		8 1/2
2.	GM	Manuel Petrosyan		8 1/2
3.	GM	Chithambaram Vr. Aravindh		8 1/2
4.	IM	R. Praggnanandhaa		8
5.	GM	Jorden van Foreest		8
6.	FM	Aleksey Sorokin		8
7.	GM	Murali Kartikeyan		8
8.	IM	Semen Lomasov		7 1/2
9.	GM	Kirill Alekseenko		7 1/2
10.	IM	Xiangyu Xu		7 1/2

Raketter på nyttårsaften

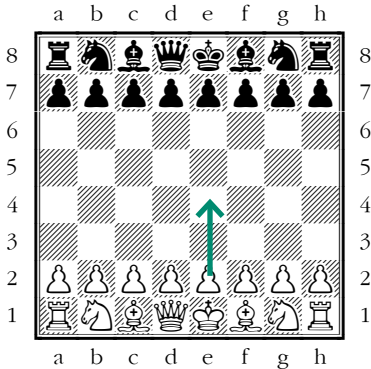
Nå er det ikke lenge til nyttårsaften. Dette er kvelden da man kanskje vil få se raketter bli skutt opp i været. Om du ikke klarer å vente så lenge anbefaler jeg deg å ta et parti rakettsjakk! Dessuten koster ikke rakettsjakk penger og det bråker heller ikke.

Regler for rakettsjakk

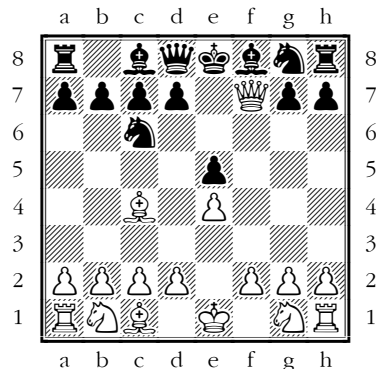
Når man spiller rakettsjakk starter man med den vanlige utgangsstillingen, og brikkene beveger seg akkurat slik som de gjør i vanlig sjakk.

Nå er det hvit sin tur til å gjøre tre trekk. Nå spiller hvit ♔d1-h5, ♙f1-c4 og ♖h5xf7!

Hvit starter med å gjøre ett trekk. La oss si **e2-e4**.

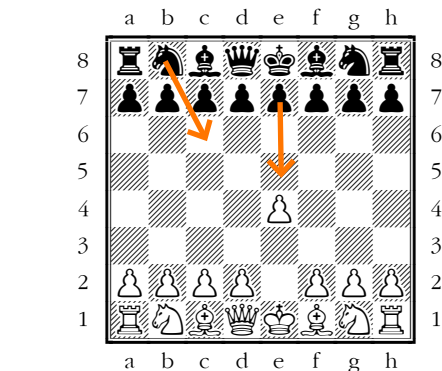

Sjakk matt!

Rekkefølgen i rakettsjakk ser slik ut: hvit gjør 1 trekk, svart gjør 2 trekk, hvit gjør 3 trekk, svart gjør 4 trekk, hvit gjør 5 trekk og svart gjør 6 trekk og slik fortsetter det helt til partiet er slutt. Partiet stopper ved matt, patt eller at det ikke er flere brikker igjen.

Viktig regel nummer 1: La oss si det er din tur til å flytte fem trekk. Om du setter sjakk på det tredje trekk blir det automatisk motstanderens sin tur!

Viktig regel nummer 2: Man har bare lov til å gjøre trekk som er lovlige. Kongen har for eksempel ikke lov til å gå over et felt som er truet, selv om det er din tur til å gjøre flere trekk.

Nå kommer det rare. Nå skal svart gjøre to trekk! La oss si **e7-e5** og ♜b8-c6.

GLA'SIDENE

Hvis du klarer de tre oppgavene på Gla'sidene kan du sende løsningene på e-post til forsteraden@gmail.com innen 15. januar. Da kan du vinne flotte premier! Send gjerne inn tegninger, dikt eller vitser også. Kanskje får du en premie!

Oppgave 1

Bytt om på disse bokstavene for å få navnet på en kjent person i dette bladet:

S K R i K J A A

Oppgave 2: strekene

Det finnes så mange viktige personer i Norge. Kan du hjelpe Sjakkira å sette strek til riktig boks?

Aryan Tari

Remi

Magnus Carlsen

Harald

Erna Solberg

Konge

Juniorverdensmester

Tegneseriefigur

Statsminister

Verdensmester i sjakk

Oppgave 3: en skjult trussel

Et av disse ordene inneholder en skjult trussel på kongen. Hvilket ord?

BUKSE

SLIPS

DRESSJAKKE

TØFFEL

VITSEDUELL

Hvem har den beste vitsen – Sjakkira eller Remi?

Remi startet med sin vits:

HAHA

Hva sa kongen til tårnet da de spiste middag?

Hm...Takk for maten?

HIHI

Nei! Skal vi bytte plass?

HOHO

Nå var det Sjakkira sin tur:

Hva spiser springeren med?

HOHO

Hm...Munn?

Nei! Gaffel!

HIHI

HAHA

NM for ungdom

Norgesmesterskapet for ungdom ble spilt i Kristiansand i midten av november. Etter innbitt kjemping stod det syv norgesmestere igjen til slutt.

NM for ungdom er en av de virkelige store sjakkfestene i løpet av året. Her samles barn og ungdom i alle aldre. På denne turneringen møter man gode sjakkvenner, samtidig som man får spilt masse sjakk. De aller beste kjemper om norgesmestertitler og muligheter til å spille i Nordisk mesterskap.

Spillerne deles inn i aldersklasser, og de eldste deltakerne er nesten voksne. I klassen 17-26 år gikk **Erlend Mikalsen** helt til topps. I klassen 15-16 år gjorde Tromsø det virkelig bra, og **Mads Vestby-Ellingsen** og **Gunnar Lund** sikret dobbeltseier.

I klassen 13-14 år avga **Jens Evang Ingebretsen** bare et halvpoeng på de syv rundene, mens i klassen under 12 år ble det fryktelig jevnt. Her gikk **Shazil Khan Shehzad** helt til topps etter at finregningen var unnagjort.

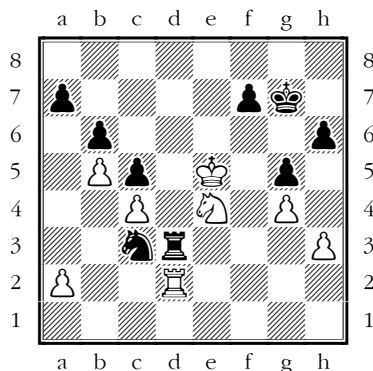
Også i de tre yngste klassene ble det veldig jevnt. **Gunnar Brandshaug Dale** fra Bærum knep førsteplassen i gruppen 11 år, mens Aksel Bu Kvaløy klarte det samme i årsklassen under.

I yngste klasse gikk **Lykke-Merlot Helliesen** fra Caissa helt til topps. Hun endte et halvt poeng foran neste spiller.

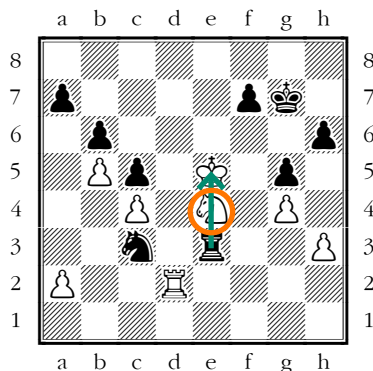
Det var mange flere enn disse som gjorde det veldig bra. Vi skal likevel prøve å lære litt av to av vinnerne. Vanligvis går vi gjennom partier med knusende angrep, men nå skal vi se nærmere på noe helt annet. Når man har et overtak er det viktig å kunne utnytte ledelsen, og da kan vi lære litt av Aksel Bu Kvaløy og Lykke-Merlot Helliesen.

♔ Louis Khoo-Thwe

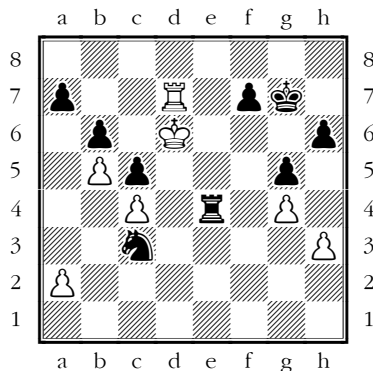
♚ Aksel Bu Kvaløy

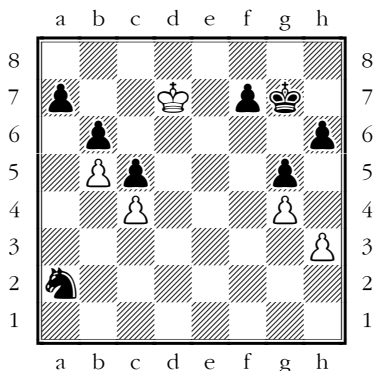
Svart leder med en bonde, men er det nok til å vinne? **46...♖e3!**

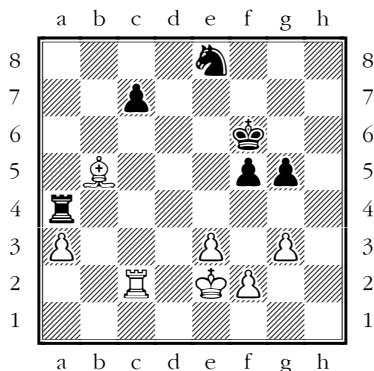
På denne måten vinner svart den hvite springeren. **47.♖d7 ♜xe4+ 48.♞d6**

Når man leder lønner det seg å bytte brikker. Nå blir svart kvitt tårnene også. **48...♖d4+**
49.♗e7 ♜xd7+ 50.♗xd7 ♘xa2

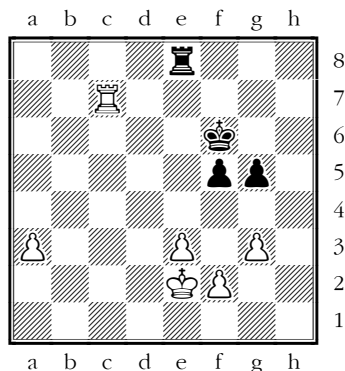
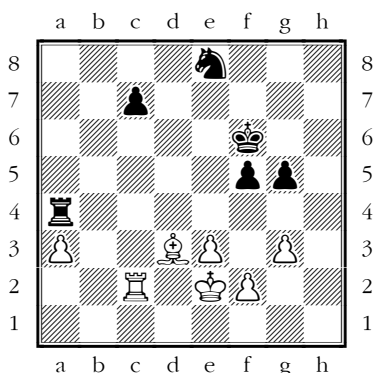
De aller beste spillerne trenger ikke lede med mye for å vinne partiene. Her leder Lykke-Merlot med en bonde. Snart skal det bli to. **41.♙b5**

Springeren er klar til å knaske i seg hvits bønder, og svart vant derfor greit. **0-1**

♔ Lykke Merlot Helliesen
 ♚ Arjun Cithu Vijay

En gaffel! Men svart klarer å redde seg unna de største tapene. **41...♜e4**
42.♙xe8 ♜xe8 43.♜xc7

Hvit vant nok en bonde, og det var det som skulle til for at Lykke-Merlot vant sikkert. **1-0**

Foto: Anniken Vestby/SjakkTromsø

<-- De 6 beste i klasse C til klasse G.

Møt Norges yngste sjakkklærer!

Vi er ganske sikker på at vi har rett når vi påstår at Ariza Hina (12) fra Søråshøgda Sjakklubb i Bergen er Norges yngste sjakkinstruktør.

Hun underviser barn mellom 7 og 12 år på SFO og det mest imponerende av alt: Hun begynte å undervise andre barn da hun var bare 10 år!

På Søreide skole underviser Ariza 20 elever og på Søråshøgda skole underviser hun en gruppe på 13 elever. I tillegg underviser hun en jentegruppe i Søråshøgda Sjakklubb.

- Elevene synes det er kult at det er et barn som underviser. De har noen å se opp til.

- Dessuten tror jeg at jeg forklarer ting enklere enn de voksne, sier Ariza til Førsteraden.

Vi treffer Ariza mellom partiene under kretsmeesterskapet på Liljevatnet skule på Knarrevik søndag 29. oktober.

Der gikk hun like gjerne hen og vant gruppe D (12 år), i konkurranse med bare gutter.

I tillegg til å være kretsmeester har Ariza flere andre meritter på lista si. På Island i september ble hun nordisk mester for skolelag sammen med klassekameratene sine fra Søråshøgda skole.

Hun har også deltatt i EM og har to NM-gull for skolelag. Sin beste turnering spilte hun i Praha i januar tidligere i år der hun hadde ratingprestasjon på 1555 og gikk opp hele 56 ratingpoeng.

Ariza kommer forresten fra en

skikkelig sjakkfamilie. Hun har tre brødre som spiller sjakk. Pappa spiller også, mens mamma har lyst til å lære.

Dessuten tror jeg at jeg forklarer ting enklere enn de voksne.

Kanskje har du lest om storebroren til Ariza i Førsteraden? Han heter Afras og er også skikkelig god til å spille sjakk.

"Stille i timen!"

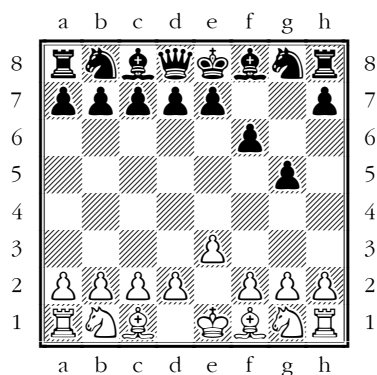

Julenøtter!

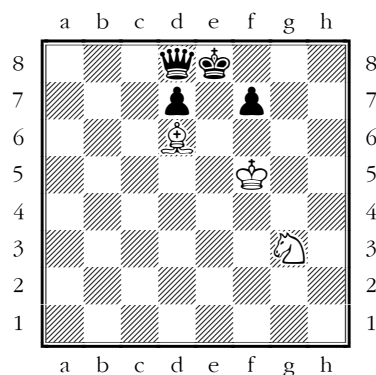
Nå skal vi øve på å legge en plan! Vanligvis når du spiller sjakk gjør man annethvert trekk, men nå skal du få gjøre på to trekk på rad. Det kan faktisk være nyttig å tenke slik når man spiller et ordentlig parti. På denne måten finner du kanskje en sluttplan. Dessuten om du ble litt nysgjerrig på rakettsjakk litt tidligere i bladet, vil dette være nyttige øvingsoppgaver.

Oppgave 1

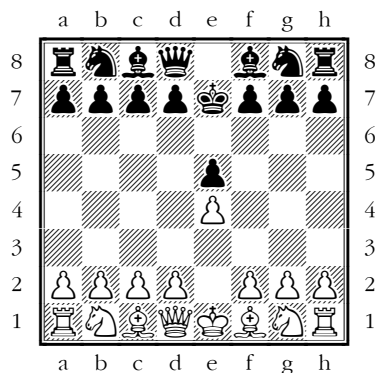
Hvit gjør to trekk på rad og setter matt!

Oppgave 2

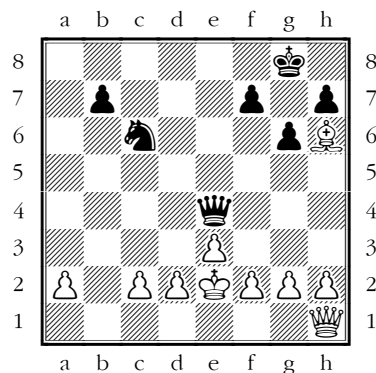
Hvit gjør to trekk på rad og setter matt!

Oppgave 3

Hvit gjør to trekk på rad og setter matt!

Oppgave 4

Hvit gjør to trekk på rad og setter matt!

Løsninger på side 15

En favorittby

Hovedstaden i England heter London. I begynnelsen av desember spilte Magnus en stor turnering i denne byen, og dette er bare en av mange ganger han har spilt der de siste årene. Kanskje dette er favorittbyen hans?

Om litt under ett år skal Magnus forsvare VM-tittelen, og også dette skal skje i London. Hvem som er utfordreren vet vi ikke før i slutten av mars.

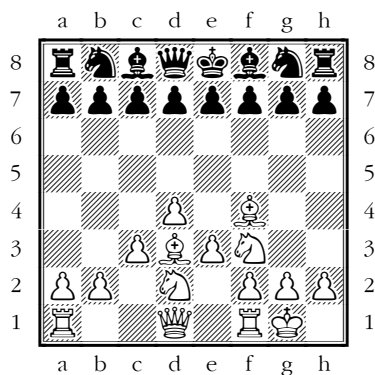
Magnus er en av verdens største ekspserter på London-systemet.

London-systemet

Alle fornuftige sjakkåpninger har et navn. Som regel er de oppkalt etter personer, land eller byer. Dette gjelder også åpningen vi skal se på i dag. Den heter London-systemet.

London-systemet er litt annerledes enn andre åpninger. I stedet for å pugge mange trekk er det mer en oppstilling man er på jakt etter. Magnus Carlsen er en av de som har gjort denne åpningen virkelig populær.

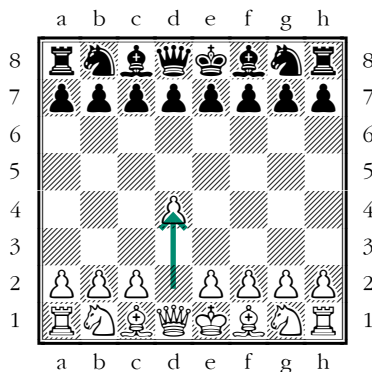
La oss se på stillingen som hvit ønsker å få til.

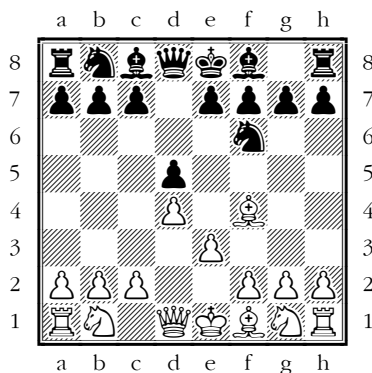
funnet fine felt. Det er ikke hver gang man kan få til alt dette, men det er verdt et forsøk. Det er viktig at du ser godt på hva motstanderen gjør, for noen ganger vil du kunne ha noe mye smartere enn å prøve på å få denne oppstillingen.

Nå skal vi se på hvordan man kommer hit.

1.d4

For å spille London-systemet er man nødt til å åpne med denne bonden. De neste trekkene er det viktig at du passer godt på denne bonden. **1...d5 2.♘f4** Hvit kunne også startet med springeren, men det er uansett viktig å få denne løperen på utsiden av bøndene. **2...♗f6 3.e3**

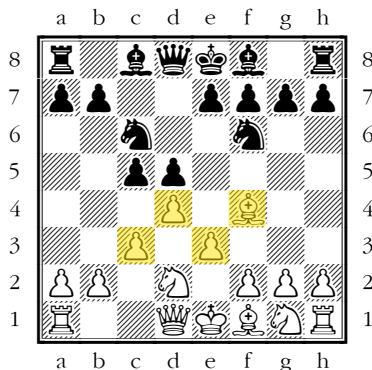
Ser du at alle de hvite brikkene har

3...c5 I stedet for å la oss friste av en

gratis bonde pleier man i denne åpningen å heller beskytte d4-bonden veldig godt.

4.c3 ♘c6 5.♗d2

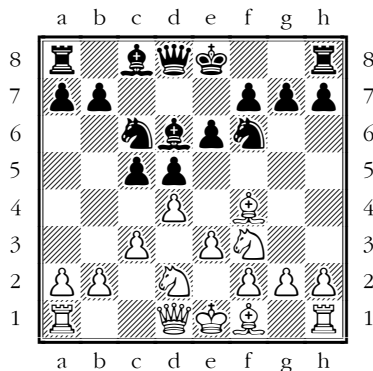
Husk å få løperen på utsiden av bondetrekanten.

Nå er vi nesten ferdig med åpningen. Legg merke til at den ene hvite løperen er på utsiden av bondetrekanten. Nå gjenstår bare utviklingen av kongefløyen.

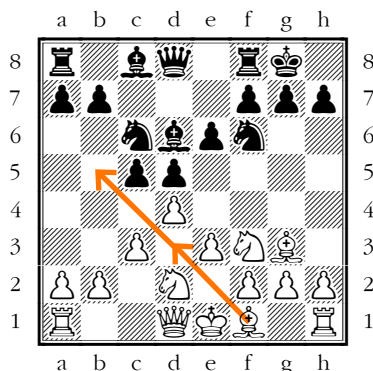
5...e6 6.♗g3 ♗d6

Usikker på hva du skal finne på i romjula? 26-30 desember er det VM i lyn- og hurtigsjakk. Magnus skal spille, og denne moroa kan du få med deg på NRK!

Her kan hvit gjerne bytte løper, men Magnus og de andre toppspillerne i verden liker det neste hvite trekket godt.

7.♗g3 0-0

Denne stillingen har Magnus hatt i mange partier. Nå kan hvit velge hvor man skal sette hvitfetsløperen. De fleste setter den på d3-feltet, mens Magnus har i det siste satt den på b5.

Løsninger

Løsningene på premieoppgavene på Glåsidene i forrige nummer av Førsteraden var:

1. GM Jon Ludvig Hammer og GM Magnus Carlsen.
2. rokade

Den dyktige vinneren ble Bella Marie Young, 7 år, Sotra Sjakklubb Ungdom. Hun får en sjakkbok i posten.

Løsningene på oppgavene (s. 13):

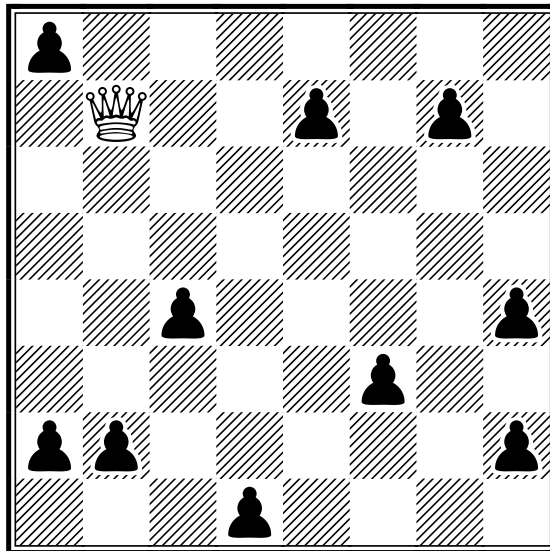
1. Hvit kan spille løperen til e2 og så til h5.
2. Hvit kan spille springeren til h5 og så til g7.
3. Hvit kan spille dronningen til h5 og så til e5.
4. Hvit kan spille dronningen til a1 og så til g7.

Returadresse:
Ungdommens Sjakkforbund
Sandakerveien 24 D, 0473 Oslo

HYPERAKTIV DRONNING!

Oppgaven denne gangen er å slå ut alle sorts bønder uten at dronningen stopper på et tomt felt. Dronningen må altså slå ut en bonde i hvert trekk frem til alle bøndene er slått ut.

Som fot i hose, ikke sant? Vel, det er helt til du prøver! Her gjelder det å tenke framover og planlegge en smart rute for dronningen.

Løsning: Dxe7-g7-b2-h2-h4-c4-a2-a8-f3-d1